

Iriscare

Departement Beleid Zorginstellingen

Ter attentie van de door de GGC erkende en gesubsidieerde rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen

Brussel, 23.04.2020

Betreft: COVID-19 (coronavirus) - instructies voor door de GGC erkende en gesubsidieerde rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen

---

Dames en heren,

Naar aanleiding van de overgang tot de federale fase op zaterdag 14 maart 2020 werd er een reeks maatregelen van kracht in ons land. Die vindt u hier: www.info-coronavirus.be. De doelstelling van deze maatregelen bestaat erin de verdere verspreiding van het virus te vertragen en de meest kwetsbare personen van onze samenleving te beschermen. Door de nodige maatregelen te treffen, kunnen we de toename van het aantal besmette personen in de komende weken zoveel mogelijk beperken. Deze maatregelen hebben geen onmiddellijke impact voor personen die al ziek of besmet zijn, maar beperken het risico op overdracht van het virus op anderen aanzienlijk. Wij willen bovenal eventuele besmettingen vermijden tussen personen die normaal gezien niet met elkaar in contact komen.

Als aanvulling op de federale maatregelen hebben wij een aantal richtlijnen uitgewerkt voor de rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen. Wij vragen u kennis te nemen van de hieronder beschreven richtlijnen en ze te volgen, **bovenop de richtlijnen uit de aanvullende omzendbrief "Instructies voor de door de GGC erkende en gesubsidieerde rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen met betrekking tot begeleide bezoeken"**. Deze maatregelen werden opgesteld in overeenstemming met de instructies van de FOD Volksgezondheid. **De aanbevolen maatregelen moeten worden versterkt voor instellingen die patiënten met immuniteitsproblemen opvangen.**

Om de epidemie in België te kunnen opvolgen, **moet** elke instelling dagelijks **individueel** de [Sciensano-vragenlijst](#) invullen. De registratie moet elke dag om **uiterlijk 14.00 uur** gebeuren. Zo kunnen we een overzicht krijgen van het aantal (mogelijke) COVID-19-gevallen in rusthuizen in Brussel en België en kunnen we de situatie beter opvolgen en onze ondersteuning, de beschermingsmiddelen en het screeningmateriaal aanpassen.

Iriscare bezorgt u elke week minsten voor de zorg voor bewoners met een (vermoedelijke) COVID-19-besmetting, beschermingsmateriaal en dit om de meest dringende nood op te vangen, en dit om de meest dringende behoeften op te vangen. Als uw beschermingsmiddelen dreigen op te raken, kunt u een e-mail sturen naar facility@iriscares.brussels. NB Bestel enkel wat u echt nodig hebt. Deze bestellingen kunnen u misschien gefactureerd worden. Blijf uzelf ook bevoorraden via uw gebruikelijke leveranciers.

1 - Wat zijn de symptomen van COVID-19?

De incubatieperiode (de periode waarin iemand drager is van het virus, maar nog niet ziek is) varieert van 2 tot 14 dagen.

De symptomen houden verband met milde tot ernstige luchtwegaandoeningen die gepaard gaan met koorts, hoesten en ademhalingsmoeilijkheden. Ouderen en mensen met bestaande chronische aandoeningen lijken kwetsbaarder voor ernstige symptomen.

2 - Wat zijn de preventieve hygiëneregels?

Uw bewoners vormen een risicogroep voor infecties. Daarom vragen wij u de volgende richtlijnen te volgen, die werden aanbevolen door de FOD Volksgezondheid om de verspreiding van het virus af te remmen:

- Was **regelmatig** de handen **met zeep** die door de instelling wordt aangeboden:
  - Voor en na zorgcontact met een bewoner;
  - Voor een eenvoudige of invasieve handeling;
  - Na contact met de onmiddellijke omgeving van de bewoner;
  - Na het uittrekken van handschoenen;
  - Na een toevallig contact met lichaamsvloeistoffen, bloed of slijm.
- Stop met nauw contact (handen schudden, kussen, ...);
- Raak uw neus, ogen en mond niet aan;
- Hou minstens een anderhalve meter afstand van anderen wanneer dat mogelijk is;
- Gebruik **altijd** papieren zakdoekjes; gebruik een zakdoekje maar **één keer** en gooi het na gebruik weg in een **afgesloten vuilnisbak**;
- Als je geen papieren zakdoekje bij hebt, **nies of hoest dan in de plooi van je arm**;
- Was je handen na het hoesten of niezen met water en vloeibare zeep. Droog de handen af met papieren doekjes of een propere handdoek (die maar één keer gebruikt mag worden);
- Vermijd nauw contact met iedereen die symptomen van ademhalingsproblemen vertoont;
- Blijft thuis als u ademhalingsproblemen hebt.

3 - Welke organisatorische maatregelen moeten getroffen worden in de instelling?

Rekening houdend met het kwetsbaardere publiek dat er samenwoont, zijn rusthuizen omgevingen die goed beschermd moeten worden tegen de eventuele komst van het coronavirus. In dat opzicht moet er een reeks maatregelen getroffen worden. Als het coronavirus echter niet verspreid is in de instelling en er geen enkel geval is opgedoken, kunnen de gebruikelijke activiteiten gehandhaafd blijven. Er mogen sociale activiteiten georganiseerd worden, maar daarbij moet sterk de nadruk worden gelegd op handhygiëne en moeten er fysieke afstandsmaatregelen worden ingevoerd. Als er geen geval van coronavirus is gedetecteerd, is het dus ook niet nodig de bewoners de hele dag te isoleren in hun kamer. Zodra een eerste geval gedetecteerd wordt, is het daarentegen van essentieel belang de maatregelen snel in te voeren om de verdere verspreiding van het virus te voorkomen. In dat geval kan het nodig worden dat de bewoners in hun kamer moeten blijven. **U kunt uw rusthuis ook onderverdelen in twee afdelingen: een COVID-19-afdeling en een niet-COVID-19-afdeling. Zo kunt u verschillende maatregelen toepassen naargelang de afdeling en haar specifieke kenmerken. Dit kan pas gebeuren na de screening van de bewoners en het personeel van uw instelling.**

De volgende maatregelen zijn van toepassing, zonder afbreuk te doen aan de maatregelen van openbare orde getroffen door de bevoegde Brusselse autoriteiten (burgemeesters en minister-president).

Om de continuïteit van de zorg en dienstverlening te kunnen garanderen, stellen we voor dat groepen die over meerdere instellingen beschikken de verdeling van het personeel (her)evalueren en indien nodig personeel toewijzen aan instellingen die versterking nodig hebben. Personeelsleden kunnen ook andere taken toegewezen krijgen dan hun normaal voorziene taken.

Personeel:

- Draag persoonlijke beschermingsmiddelen zoals handschoenen, schorten, veiligheidsbrillen en gelaatsschermen bij een risico om in contact te komen met ademhalingsafscheidingen;
- **Maak rationeel gebruik van de meest zeldzame producten.** Plak de affiches aan waarop weergegeven staat hoe men de maskers moet gebruiken: u kunt ze vinden op de website van Iriscare. U ontving ook verschillende van die affiches bij de laatste levering van materiaal.
- Hang de maatregelen die de FOD Volksgezondheid aanbeveelt uit aan de ingang van uw instelling en in uw lokalen. Download ze van de speciaal voor COVID-19 gemaakte website www.info-coronavirus.be. Zorg ervoor dat ze goed zichtbaar zijn voor de personeelsleden;
- Als er geen testen beschikbaar zijn: als om het even welke medewerker koorts (temperatuur van meer dan 37,5°C gemeten onder de oksel) heeft, moet hij of zij onmiddellijk de instelling verlaten en zijn huisarts opbellen;
- Als een medewerker symptomen heeft die geen koorts omvatten, mag hij of zij voortwerken op voorwaarde dat hij of zij een masker¹ draagt en de maatregelen inzake handhygiëne extra zorgvuldig naleeft;
- Als er testen beschikbaar zijn: de personeelsleden moeten getest worden als ze mogelijke symptomen van COVID-19 vertonen. De testcriteria vindt u op de website van Sciensano (https://epidemiologie.wiv-isp.be/ID/Pages/2019-nCoV_case_definition_and_testing.aspx).
- Als de screeningfase is uitgevoerd, moeten de personeelsleden die erna symptomen vertonen getest worden. Neem contact op met Iriscare om te kijken of er testen kunnen worden bezorgd.
- Zorg ervoor dat u de continuïteit van de zorg en de begeleiding van uw bewoners kunt garanderen;
- Interne medewerkers moeten twee keer per dag hun lichaamstemperatuur meten. Ze moeten die temperaturen dagelijks registreren;
- Als uw instelling beschikt over een coördinerend en raadgevend arts: contacteer hem of haar om te beslissen over de te nemen maatregelen bij vragen of vermoedelijke gevallen;
- Vermijd niet-noodzakelijke vergaderingen, maar zorg wel voor een goede continuïteit van de zorg. Noodzakelijke vergaderingen zijn onder meer dringende vergaderingen of vergaderingen over kritieke medische situaties;
- Voorzie in een gemeenschappelijke ingang voor iedereen (personeel, bezoekers en bewoners). **Indien mogelijk moet die ingang zoveel mogelijk afgesloten blijven. Iedereen wie het gebouw wil binnen- of buitengaan, moet dat vragen of aanbellen.** Er kan eventueel ook voorzien worden in een tweede ingang, voorbehouden voor leveranciers, waarvoor dezelfde voorzorgsmaatregelen gelden;
- De toegang tot de instelling is uitsluitend toegelaten voor personeelsleden of gelijkgestelden (bv. medische of paramedische zorgverstrekkers, onafhankelijke kinesitherapeuten en stagiaires);

¹ Volg de aanbevelingen van de [Hoge Gezondheidsraad](#) voor het juiste gebruik van de maskers

- Wat stagiaires betreft, zie de (Franstalige) omzendbrief van de Federatie Wallonië-Brussel: [Circulaire 7516 - Coronavirus - COVID-19: "Adaptation de certaines mesures de la circulaire 7509 et informations supplémentaires se rapportant à l'organisation des établissements de l'Enseignement de promotion sociale"](#);
- Uitoefenaars van gezondheidszorgberoepen worden begrepen in de zin van de [gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen](#).

Bewoners:

- Hang de maatregelen die de FOD Volksgezondheid aanbeveelt uit aan de ingang van uw instelling en in uw lokalen. Download ze van de speciaal voor COVID-19 gemaakte website www.info-coronavirus.be. Zorg ervoor dat ze goed zichtbaar zijn voor de bewoners;
- Voorzie in een gemeenschappelijke ingang voor iedereen (personeel, bezoekers en bewoners). **Indien mogelijk moet die ingang zoveel mogelijk afgesloten blijven. Iedereen wie het gebouw wil binnen- of buitengaan, moet dat vragen of aanbellen;**
- Handhaaf activiteiten en groepsessies enkel wanneer er geen enkel geval van COVID-19 binnen de instelling werd vastgesteld. Het is echter noodzakelijk de fysieke afstandsmaatregelen toe te passen voor de deelnemers en erop toe te zien dat de hygiëneregels door iedereen gevolgd worden. **Zodra er een geval van COVID-19 wordt gedetecteerd, moeten de activiteiten en groepsessies onmiddellijk worden stopgezet.** Als de instelling opgedeeld is in twee afdelingen (COVID-19 en niet-COVID-19) mogen de activiteiten voortgaan in de niet-COVID-19-afdeling;
- Zorg ervoor dat bewoners regelmatig hun handen met zeep wassen;
- Sta enkel levensnoodzakelijke uitstappen toe.
- In zoverre mogelijk zijn de afstandsregels ook van toepassing op de rusthuizen en de rust- en verzorgingstehuizen. Dat betekent zo weinig mogelijk heen-en-weergeloop waarvoor geen toestemming werd gegeven. Mochten bewoners en hun familie dit echter wensen, kunnen ze altijd naar hun familie terugkeren, zolang ze bepaalde voorwaarden strikt naleven:
  - Dit heeft betrekking op alle bewoners van rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen, ongeacht hun afhankelijkheidscategorie.
  - Over een terugkeer naar de familie moet grondig nagedacht zijn. Deze terugkeer zal immers duren tot de afstandsmaatregelen via een uitdrukkelijke beslissing van de federale overheid worden opgeheven. De bewoner kan dus niet naar het rusthuis terugkeren omdat de familie uitgeput is of omdat ze niet over de middelen beschikt om het familielid correct op te vangen;
  - Het rusthuis of rust- en verzorgingstehuis moet het exacte zorgplan van de persoon die de instelling wil verlaten bezorgen aan de familie van de bewoner;
  - Als de bewoner positief heeft getest op COVID-19, moet de instelling de gezondheidsvoorzorgsmaatregelen voor gebruik meedelen aan de familie;
  - Elk gezin dat een bewoner thuis wil opnemen, moet zelf voor het vervoer instaan;
  - Om het vertrek van de bewoner mogelijk te maken en als aan alle voorgaande voorwaarden is voldaan, moet de familie papieren voor zijn of haar ontslag uit het rusthuis of het rust- en verzorgingstehuis ondertekenen;
  - Wat de kamer betreft, zijn er twee mogelijkheden:

- Ofwel zal de verblijfsovereenkomst in onderlinge overeenstemming worden beëindigd (en moet de kamer door de familie worden vrijgemaakt). De kamerprijs blijft verschuldigd zolang de kamer niet is vrijgemaakt;
  - Ofwel behoudt de bewoner zijn of haar huisvestingsovereenkomst en blijft hij of zij dus de dagprijs betalen, mogelijk met een korting die door de instelling werd toegestaan. In dit geval blijft het meubilair in de kamer. Het kan echter niet worden uitgesloten dat de kamer tijdens de crisisperiode en wegens dwingende redenen (enkel voor ontslag uit het ziekenhuis) door een derde wordt ingenomen. Wanneer de familie de bewoner komt ophalen, moet ze alle kostbare zaken meenemen; zonder de andere bewoners te storen.
- De opname van nieuwe bewoners wordt sterk afgeraden en wordt enkel in bepaalde gevallen toegestaan (met name wanneer hierdoor een ziekenhuisopname wordt vermeden). Gehospitaliseerde personen (die niet naar huis kunnen terugkeren) moeten ook worden opgevangen, zelfs als het geen oud-bewoners zijn. Het is echter noodzakelijk de regel van twee weken isolement te respecteren;
  - Bezoeken aan de instelling met het oog op een toekomstige opname zijn verboden.
  - **De instelling mag een bewoner pas naar het ziekenhuis sturen als dat strikt noodzakelijk is.** De beoordeling van de gezondheidstoestand van de bewoner en zijn of haar overbrenging naar het ziekenhuis mogen niet strenger zijn dan voorheen en mogen niet beïnvloed worden door de huidige situatie.
  - **Er zou een voorafgaande zorgplanning moeten zijn voor elke bewoner.** In de mate van het mogelijke zouden bewoners voor wie dat nog niet het geval is, dit proces in gang moeten zetten met hun behandelende arts, en dit met inachtneming van de andere bewoners en de ermee verbonden procedures.
  - Verplichte toelating van bewoners die terugkeren uit het ziekenhuis om de ziekenhuizen te ontlasten. Het is echter noodzakelijk de regel van twee weken isolement te respecteren;
  - Isoleer nieuwe bewoners en bewoners die na een ziekenhuisopname terugkeren gedurende twee weken. Deze maatregel is opgesteld in overeenstemming met de instructies van de FOD Volksgezondheid en is van toepassing als:
    - de bewoner die terugkeert uit het ziekenhuis symptomen vertoont van een respiratoire aandoening en niet formeel negatief getest is op het coronavirus COVID-19;
    - het ziekenhuis de terugkeer van een bewoner toelaat die geen symptomen van een respiratoire aandoening vertoont, ondanks dat hij of zij positief testte op het coronavirus COVID-19.
- Bijgevolg mogen bewoners die gehospitaliseerd waren zonder een (mogelijke) COVID-19 besmetting zonder bijkomende maatregelen terugkeren naar de instelling;
- Bewoners die de instelling op eigen initiatief of op verzoek van naasten verlaten, worden per definitie beschouwd als mogelijke COVID-19-patiënt bij hun terugkeer. De isolatieregels van twee weken is van toepassing. Het wordt sterk afgeraden de instelling te verlaten. Het kan immers nooit met zekerheid worden uitgesloten dat de bewoner in contact is gekomen met het virus; Deze maatregel geldt niet voor bewoners die naar hun familie zijn teruggegaan. Zij kunnen immers pas opnieuw de instelling betreden na afloop van de quarantaine;
  - In de mate van het mogelijke is het wenselijk maaltijden op te dienen op de kamer. Dit om een concentratie aan risicopersonen in de gemeenschappelijke ruimten te vermijden.

Bezoekers:

- Enkel de noodzakelijke bezoeken zijn toegelaten. Noodzakelijke bezoeken zijn: bezoeken van een arts, een medisch team in het kader van voorgeschreven zorg (podoloog, kinesist ...), de inspectiedienst van de GGC (om de toepassing van de richtlijnen over het coronavirus na te gaan) of een door de dienst of de directie gemachtigd team om te berichten over de epidemie of het beheer ervan te ondersteunen; Ook bezoeken door familieleden in welbepaalde gevallen (levenseinde, crisissituatie van de bewoner, **begeleide bezoeken** ...) kunnen worden toegestaan;
  - Naar aanleiding van de maatregelen waartoe de Nationale Veiligheidsraad besloot, mogen naast deze noodzakelijke bezoeken ook begeleide bezoeken door naasten plaatsvinden, mits inachtneming van de voorwaarden die uitvoerig beschreven zijn in de omzendbrief "Instructies voor de door de GGC erkende en gesubsidieerde rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen met betrekking tot begeleide bezoeken";
  - Voor bewoners die aan het einde van hun leven staan, mogen er aanpassingen worden ingevoerd in overleg met het rusthuis en moeten de basisprincipes inzake hygiëne nauwgezet worden nageleefd. De instelling moet zich beroepen op de [aanbevelingen van Sciensano](#);
  - De Kappa-controles zullen pas opnieuw aanvangen vanaf 1 september 2020;
  - Huisartsen mogen altijd de instelling betreden om hun patiënten op te volgen. Zij moeten dezelfde hygiënische voorzorgsmaatregelen volgen als de personeelsleden;
  - Vrijwilligers kunnen uitzonderlijk worden toegelaten op beslissing van de directie. In dat geval moeten ze van de directie van de instelling een uitzonderlijke toelating verkrijgen om de instelling te betreden. Zij moeten dezelfde hygiënische voorzorgsmaatregelen volgen als de personeelsleden;
  - Uitzonderlijk toegelaten bezoekers die symptomen vertonen of ziek zijn (ongeacht de symptomen of ziekte) mogen niet als noodzakelijk bezoek worden beschouwd;
  - Bezoeken door geestelijken zijn toegelaten, maar alleen in het kader van het levenseinde van een patiënt;
  - Als een bewoner die niet (vermoedelijk) besmet is met COVID-19 overlijdt, mag de familie de instelling betreden om de kamer van de bewoner leeg te maken, op voorwaarde dat de volgende maatregelen worden toegepast:
    - Maximaal twee familieleden mogen de kamer betreden, en dit onder het toezicht van een personeelslid van de instelling;
    - Er moet samen met de instelling een tijdstip worden afgesproken, zodat men de waarschijnlijkheid kan terugdringen dat de familieleden in contact komen met bewoners;
    - Er moeten gebruiks- en hygiënevoorzorgen worden genomen om te vermijden dat besmette zaken de instelling in- of uitgaan (handen wassen, wasgoed wassen, voorwerpen desinfecteren ...).

Als een (vermoedelijk) met COVID-19 besmette bewoner overlijdt, is de volgende procedure van toepassing: https://epidemiowiv-isp.be/ID/Documents/Covid19/COVID-19_procedure_deaths_NL.pdf. Voorwerpen (snuisterijen, boeken ...) worden ingepakt in plastic zakken. De meubels van de bewoners worden schoongemaakt volgens de onderstaande procedure. De familie mag deze voorwerpen en meubels komen ophalen 96 uur nadat de bewoner overleden is:

- Nadat die termijn is verstreken, mogen maximaal twee familieleden de kamer betreden, en dit onder het toezicht van een personeelslid van de instelling;
- Er moet samen met de instelling een tijdstip worden afgesproken, zodat men de waarschijnlijkheid kan terugdringen dat de familieleden in contact komen met bewoners;
- Er moeten gebruiks- en hygiënevoorzorgen worden genomen om te vermijden dat besmette zaken de instelling in- of uitgaan (handen wassen, wasgoed wassen, voorwerpen desinfecteren ...).
- Het bijhouden van een bezoekersregister is verplicht. Dat register moet de contactgegevens van de bezoekers bevatten (achternaam, voornaam, domicilieadres, telefoonnummer **en de identiteit van de bewoner die ze bezoeken**).
- Bezoek van kinderen jonger dan 12 is verboden;
- Als een bewoner overlijdt die een mobiliteitshulpmiddelen huurde (rolstoel ...), mogen de bandagisten die komen ophalen. Hiervoor moeten enkele voorwaarden worden nageleefd:
  - De mobiliteitshulpmiddelen moeten drie dagen in quarantaine worden geplaatst voor ze worden opgehaald. Dit om een eventuele besmetting te voorkomen;
  - De ophaling gebeurt volgens de regels voor ophaling en teruggave die de directie oplegt. We raden aan de rolstoel met zo min mogelijk contact terug te geven via de toegangssluis.
  - Er moeten gebruiks- en hygiënevoorzorgen worden genomen om te vermijden dat besmette zaken de instelling in- of uitgaan (handen wassen, voorwerpen desinfecteren ...).
- Hang de maatregelen die de FOD Volksgezondheid aanbeveelt uit aan de ingang van uw instelling en in uw lokalen. Download ze van de speciaal voor COVID-19 gemaakte website www.info-coronavirus.be. Zorg ervoor dat ze goed zichtbaar zijn voor de bezoekers;
- Voorzie in een gemeenschappelijke ingang voor iedereen (personeel, bezoekers en bewoners);
- Uitzonderlijk toegelaten bezoekers moeten hun handen wassen met zeep, zowel bij hun aankomst als aan het einde van hun bezoek;
- Zorg voor alternatieven voor fysieke bezoeken (videobellen, telefoon ...).

Schoonmaak:

- Verlucht regelmatig de lokalen;
- Reinig en desinfecteer regelmatig oppervlakken die vaak aangeraakt worden, gebruikt materiaal en strategische punten in het gebouw (deurklinken, telefoons, vaat, kleding, liften ...) met een chlooroplossing van minstens 1.000 ppm. Vergeet in het bijzonder niet de liften, baden, gemeenschappelijke sanitaire voorzieningen, keuken of rolstoelen;
- Gebruik voor elke kamer minstens een propere doek en proper water (met detergent);
- Was elke dag de 'besmette' doeken en reinigingsproducten op de hoogst mogelijke temperatuur en droog ze in een droogtrommel;
- Familie mag vuile was blijven ophalen en terugbrengen, op voorwaarde dat ze de voorwaarden voor afhaling en teruggave naleven die de directie oplegt (bv. teruggave in een gesloten omhulsel aan een personeelslid bij de ingang van de instelling).

4 - De toe te passen procedures bij vermoeden van besmetting met COVID-19 in de instelling

- Als een bewoner ernstig ziek is, kan een ziekenhuisopname (op grond van een medische beslissing) aangewezen zijn. Die beslissing moet gebeuren in overleg met de bewoner (indien mogelijk; anders in overleg met zijn vertegenwoordiger), de huisarts en het zorgteam;
- Indicaties om al dan niet tests uit te voeren worden gespecificeerd per geval. Dit evolueert regelmatig wegens epidemiologische wijzigingen en schommelingen in de testcapaciteit van de laboratoria. Daarom moet men de website van Sciensano altijd opnieuw raadplegen. De tests worden bijna uitsluitend gebruikt voor ernstig zieke (gehospitaliseerde) patiënten en zieke gezondheidszorgverstrekkers. Tegelijkertijd worden alle bewoners en personeel van alle Brusselse rusthuizen getest. De richtlijnen daarvoor kan men terugvinden in de “omzendbrief betreffende de praktische implementering van de federale COVID-19-screeningcampagne in de rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen”. Elke week bezorgt Iriscare een lijst met de geteste instellingen aan het kabinet De Backer;
- De monsterneming gebeurt door een arts van de instelling of op voorschrift door een daartoe gemachtigde persoon, als die over het nodige screenings- en beschermingsmateriaal beschikt (dus minstens een chirurgisch mondmasker, schort, veiligheidsbril en handschoenen);
- Verwissel van handschoenen en schort na elke zorgverstrekking aan een bewoner en was meteen daarna de handen zoals aangegeven. Wanneer besmette personen bij elkaar worden geplaatst, veranderen de regels voor het gebruik van het beschermingsmateriaal.

4.1 Opvang van een bewoner met een vermoedelijke (of aangetoonde) COVID-19-besmetting:

- Neem contact op met de coördinerend arts van de instelling of de behandelende arts van de bewoner;
- Overeenkomstig artikel 12 van de ordonnantie van 19 juli 2007 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid zijn de residentiële centra (zoals rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen) verplicht de [Sciensano-vragenlijst](#) dagelijks voor 14.00 uur in te vullen. Bovendien moet er een crisisbeheerscomité worden opgericht zodra er een geval van COVID-19 opduikt bij een instelling. Dat comité moet minstens bestaan uit de directie, de verpleegkundig verantwoordelijke en de coördinerend arts, als die er is. Bij gebrek aan een coördinerend arts kan een van de behandelende artsen van de bewoners deel uitmaken van het crisisbeheersteam. Dit comité is ervoor verantwoordelijk de situatie op te volgen en moet dagelijks de Sciensano-vragenlijst invullen voor 14.00 uur. Ze worden ook regelmatig gecontacteerd door het contactteam van de dienst Preventie-Hygiëne van de Diensten van het Verenigd College en Iriscare. De dienst Preventie-Hygiëne staat ter beschikking van de instelling en het crisisbeheerscomité om de situatie te evalueren en nieuwe maatregelen voor te stellen om de verspreiding van de besmetting in de instelling te beperken;
- Laat de bewoner niet aan zijn of haar lot over en stel hem of haar gerust. Dit geldt in het bijzonder voor bewoners met psychische problemen;
- Er moeten mogelijkheden tot telefonisch of multimediaal contact ingevoerd worden;
- Zorg ervoor dat de bewoner niet in contact komt met om het even welke andere persoon;
  - Gebruik isolatieruimten;
  - Gebruik onbezette kamers (bij een bezettingsgraad onder de 100%);
  - Verhuis bewoners van eenpersoonskamers tijdelijk naar tweepersoonskamers om kamers vrij te maken voor isolatie;
  - Richt kantoren in als kamer;

- Als de bewoner in een gedeelde kamer verblijft en er geen afzonderlijke isolatiekamer beschikbaar is, wordt de bewoner geplaatst in een kamer met een andere bewoner besmet met COVID-19 of met een vermoedelijke besmetting met COVID-19.
- Indien mogelijk moeten de besmette bewoners binnen dezelfde dienst/verdieping/leefgroep gegroepeerd en geïsoleerd worden. Deze bewoners moeten eten op hun kamer, en de andere bewoners indien mogelijk ook;
  - Als alle besmette bewoners samengebracht worden op dezelfde dienst/verdieping, dan moeten de andere bewoners niet afgezonderd worden. Dit op voorwaarde dat er geen enkel contact is met die specifieke dienst/verdieping. Dit alles om de verdere verspreiding van het virus te voorkomen;
  - Het beschermingsmateriaal mag doorlopend gebruikt worden om de patiënten te verzorgen. De regels inzake handhygiëne en fysieke afstand blijven van toepassing.
- De dienst, eenheid of verdieping moet worden afgesloten: de bewoners blijven op de dienst, verdieping of eenheid, maar mogen zich daar vrij verplaatsen, met inachtneming van de nodige fysieke afstand. Dit geldt niet voor de zieken, die op hun kamer moeten blijven;
- Er moet vast personeel worden toegewezen aan de dienst voor besmette bewoners (deze personeelsleden mogen zich niet bezighouden met de andere bewoners).
- Als de bewoner toch de kamer moet verlaten (bv. bij de overdracht naar een andere zorginstelling), moet de bewoner een mondmasker aan nadat hij of zij de maatregelen inzake handhygiëne heeft toegepast;
- Het zorgpersoneel dat in contact komt met de besmette bewoner moet de juiste beschermingsmiddelen dragen (mondmaskers, schorten ...);
- Er worden beschermingsmaatregelen genomen om zich te beschermen tegen druppels van lichaamsvocht tot twee weken nadat de symptomen van de bewoner volledig verdwenen zijn. De arts of coördinerend arts bepaalt wanneer de symptomen als verdwenen mogen worden beschouwd;
- De bewoner in kwestie krijgt een eigen bedpan en urinaal. Na gebruik van de bedpan en/of het urinaal moeten deze afgedekt worden en onmiddellijk naar het personeel worden gebracht dat verantwoordelijk is voor de reiniging ervan. Als dat personeel afwezig is, moet de bedpan of het urinaal uitgespoeld en gedesinfecteerd worden met een chlooroplossing van minstens 1.000 ppm. Let op voor opspattend water;
- Voorzie in voldoende materiaal (indien beschikbaar): individuele beschermingsmiddelen aan de deur van de kamer van de besmette bewoner en schoonmaakproducten;
- Er is geen vaccin tegen COVID-19. Bespreek met de coördinerend arts of een inenting tegen pneumokokken nog aangewezen is (dit kan nuttig zijn om een superinfectie door een pneumokok te vermijden).

4.2 Materiaal voor en onderhoud van de kamer van een bewoner met een mogelijke (of aangetoonde) COVID-19-besmetting

- Het schoonmaakpersoneel draagt een chirurgisch mondmasker wanneer het de kamer van de bewoner binnengaat;
- Al het zorgmateriaal (bloeddrukmeter, stethoscoop, thermometer, rolstoel, bedpan/urinaal, veiligheidsbril ...) moet aanwezig zijn in de kamer van de bewoners en minstens gekoppeld zijn aan één bewoner wanneer het onmogelijk is om correct te reinigen en te desinfecteren met een chlooroplossing van minstens 1.000 ppm (een eetlepel bleekwater per liter water);

- Neem het bestek van de zieke bewoner meteen na het afruimen mee naar de keuken voor reiniging in een vaatwasser op minstens 60 °C. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de schoonmaak van dienbladen, die bij voorkeur met de vaatwasser moet gebeuren;
- Behoud indien mogelijk zoveel mogelijk materiaal voor aan individuele bewoners;
- Verwissel elke dag uw werkkleding. Werkkleding met bloed of andere lichaamsvochten erop moet onmiddellijk vervangen worden;
- Indien mogelijk moeten de vensters (niet de deur van de kamer) meermaals per dag geopend worden om de kamer van de zieke bewoner te verluchten;
- Deponeer vuile was meteen in een zak voor vuil wasgoed (rechtopstaand, met deksel en pedaalmechanisme). Laat geen lucht uit de zakken voor vuil wasgoed. De was moet bij voorkeur gebeuren op 60 °C;
- De kamers moeten dagelijks schoongemaakt en gedesinfecteerd worden met een product dat het virus tegengaat, met een chlooroplossing van 1.000 ppm;
- Kamers van bewoners met een vermoedelijke COVID-19-besmetting worden het laatst ingepland voor de schoonmaak;
- De poetswagen en accessoires moeten vervolgens schoongemaakt en gedesinfecteerd worden met een chlooroplossing van minstens 1.000 ppm;
- De milieuhygiëne in heel het rusthuis/RVT moet opgedreven worden;
- Minstens een keer per dag, maar liefst vaker, moet men de volgende zaken schoonmaken/desinfecteren:
  - strategische punten in het gebouw: leuningen, liftknoppen, bellen, receptiebalie, toegangsdeuren (personeel - leveranciers) ...;
  - strategische punten in de kamer: deurklinken, telefoons, schakelaars, bellen, afstandsbedieningen van televisies, oppervlakken zoals tafels, nachttafels, armleuning ...;
  - gemeenschappelijke sanitaire voorzieningen en kamers: zeker de spoelknoppen van het wc, de leuning, de kraan ... Gebruik voor alles het geschikte materiaal (doek, dweil ...).

4.3 Als een bewoner met een vermoedelijke (of aangetoonde) COVID-19-besmetting overlijdt:

Zie hierboven en zie de Sciensano-fiche hieromtrent: https://epidemiology.wiv-isp.be/ID/Documents/Covid19/COVID-19_procedure_deaths_NL.pdf.

U bent verplicht de dienst Preventie-Hygiëne van de Diensten van het Verenigd College van de GGC op de hoogte te stellen (notif-hyg@ccc.brussels). Die moet van u de volgende gegevens ontvangen:

- Initialen
- Geboortedatum
- Postcode van de woonplaats
- Dag van overlijden
- Postcode en plaats van overlijden (geef aan of het overlijden plaatsvond in het rusthuis of in het ziekenhuis)

Meer informatie:

Voor alle vragen voor het grote publiek, raadpleeg de website www.info-coronavirus.be of bel naar het volgende nummer: 0800 14 689. De professionals van uw instellingen vinden informatie op de website <https://epidemiologie.wiv-isp.be/ID/Pages/2019-nCoV.aspx> (Sciensano).

Specifieke informatie voor Brussel, waaronder FAQ's, affiches en communicatiemiddelen (spots, informatiemodules voor specifieke doelgroepen, banners ...) zijn in meerdere talen beschikbaar op de website www.iriscare.brussels en www.coronavirus.brussels.

Tania Dekens
Leidend ambtenaar

